

Kraj má recept, jak
nakládat s odpady
strana 2

Velké cvičení
záchranných složek
strana 4

Poradna pro rodinu
oslavila 50 let
strana 7

Olomoucký kraj

ČÍSLO 11 | PROSINEC 2022 | ROČNÍK 21 | NÁKLAD 291 300 KS

MĚSÍČNÍK PRO OBČANY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Kraj připravil nový rozpočet. Myslí na investice i na úspory

Olomoucký kraj má připravený návrh rozpočtu na příští rok. Stejně jako letos počítá s investicemi do dopravy, zdravotnictví, životního prostředí, školství, sociálních služeb i do kultury. Zároveň se vedení kraje daří hradit závazky kraje z předchozích období. A to vše navzdory současné energetické krizi i vysoké inflaci.

„Ať už jezdíte hromadnou dopravou, chodíte na střední školu, využíváte sociální služby, nebo jste někdy potřebovali záchrannou službu – všechny tyto oblasti a spoustu dalších nějakým způsobem naše hejtmanství financuje. Jsem moc rád, že jím navržený krajský rozpočet zajistí stabilní fungování,“ uvedl Josef Suchánek, hejtmán Olomouckého kraje.

Návrh rozpočtu počítá s částkou zhruba 7,2 miliardy korun na straně příjmů a 7,8 miliardy na straně výdajů. Schodek bude pokryt z dalších zdrojů tak, aby byl finální rozpočet vyrovnaný. Finance půjdou na zajištění běžného provozu Olomouckého kraje, jeho 145 příspěvkových organizací i na dotace. Rozpočet reflektuje vyšší inflaci, rostoucí ceny energií i zvýšené náklady například na veřejnou dopravu.

„Formou dotačních titulů dostanou lidé, spolky i organizace možnost čerpat 456 milionů korun. Dotace jsou nastaveny tak, aby byly spravedlivé a pomáhaly tam, kde je to opravdu potřeba,“ dodal Ivo Slavotínek, náměstek hejtmána Olomouckého kraje pro oblast sociálních služeb.

Návrh krajského rozpočtu na příští rok ještě musí schválit krajské zastupitelstvo.

Jednou z významných investic, kterou Olomoucký kraj v příštím roce dokončí, bude přeměna Červeného kostela v Olomouci na kulturní společenské centrum za více než 150 milionů korun. Foto | Vědecká knihovna Olomouc

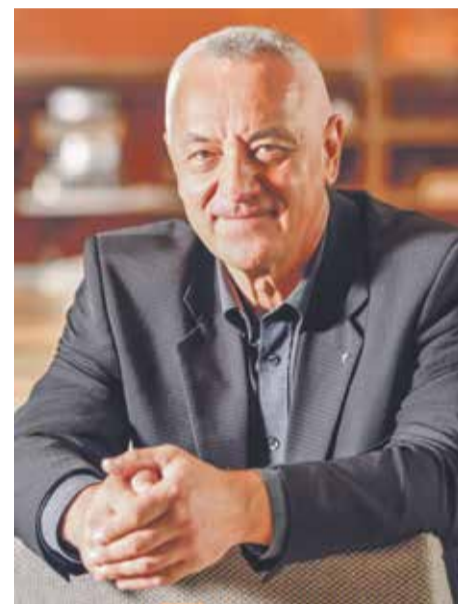
Jeho konečnou podobu si budou moci lidé prohlédnout položku po položce na webu Olomouckého kraje.

„Sestavování rozpočtu bylo mimořádně těžké, protože celá společnost prochází obtížným obdobím. Rozpočet na to

samozřejmě reaguje a myslí také na důležité krajské investice, které v příštích letech zlepší život v Olomouckém kraji,“ zdůraznil Dalibor Horák, náměstek Olomouckého kraje pro oblast zdravotnictví.

Jaroslav Kropáč

SLOVO HEJTMANA

Šťastné a veselé

Přemýšlíme nad tím, proč zase zdrážíli palivové dřevo a už podruhé během roku odešla pračka nebo kotel. Proč zlobí děti a někdy i rodiče a jak to, že jednoduchá řešení ve skutečném životě často nefungují. Nakonec ale vždycky ráno vstaneme z postele a začneme nový den. Protože máme naději.

Možná, že právě naděje je to, co nás všechny pohání dál. A o naději jsou i Vánoce. Ne o naději na lepší a dražší dárky, ale o šanci být spolu s lidmi, na kterých nám záleží. Nejde o to najít pod stromčkem další drahé zbytečnosti, nýbrž o možnost říct našim blízkým, že je máme rádi. A je pravdou, že o Vánocích to vyzní úplně jinak.

Vánoční svátky jsou také o naději na mír. Mnoho lidí ho dnes v Evropě nemá a dali by cokoli za to, aby mohli mít normální Vánoce – a vůbec by nemusely být štedré, stačily by veselé.

Užijte si nadcházející svátky. Zapomeňte na předvánoční nákupní horečku, místo tří plechů lineckého upečte jen jeden a velkou salátovou mísu vyměňte za menší. Ušetřený čas využijte třeba na procházku s rodinou nebo přáteli. Nebo se stavte na vánoční punč, mezi sousedy a známé. Uvidíte, že to bude stát za to. Máme naději, tak ji prosím využijme. Šťastné a veselé!

Josef Suchánek,
hejtmán Olomouckého kraje

VESELÉ VÁNOCE
A ŠTASTNÝ NOVÝ ROK

2023

VÁM PŘEJE

 Olomoucký kraj

ČÍSLO MĚSÍCE

456 503 000

Tolik korun vyčlenil Olomoucký kraj na dotace v roce 2023

Příkazy mají nejhezčí silnici, cesta získala cenu veřejnosti

Obec Příkazy na Olomoucku má podle veřejnosti nejhezčí silnici. Opravená vozovka získala v celostátní soutěži České dopravní stavby a technologie Cenu veřejnosti. Do rekonstrukce průtahu v obci investoval Olomoucký kraj více než dvaadvacet milionů korun.

„Jednalo se o opravu cesty dlouhé zhruba jeden kilometr. Akce probíhala ve dvou etapách, dokončena byla v roce 2019. O jejím ocenění teď rozhodli lidé prostřednictvím on-line

hlasování v anketě,“ uvedl náměstek hejtmana pro oblast dopravy Michal Zácha.

Investorem stavby byla Správa silnic Olomouckého kraje a Příkazy. Opravený průtah obcí bere ohledy na historické centrum vesnice a respektuje její památkové záměry. Proto běžný asfaltový povrch nahradily z velké části pohledné žulové kostky, parkovací stání zpevnil lomový kámen a všechno lemuje přesně štípané krajníky.

Juraj Aláč

Hledá se stavba roku Olomouckého kraje

Olomoucký kraj společně s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků vyhlašuje desátý ročník soutěže Stavba roku Olomouckého kraje. Nominace mohou lidé posílat do 31. ledna 2023. Vítěze oznámí porota na jaře.

Soutěžít se bude tradičně v pěti kategoriích – stavby určené k bydlení a rekreaci, veřejné prostory, dopravní a inženýrské stavby, objekty pro technologii a průmysl, poslední kategorií jsou rekonstrukce. Důležitou

podmínkou je, aby byly realizované projekty zkolaudovány v období od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2022.

Všechny další náležitosti včetně přihlášky do soutěže nabízí webové stránky cenykraje.cz v sekci Stavba roku. Přihlášené práce si budou moci lidé prohlédnout na veletrhu Stavotech v Olomouci i na zmiňovaném webu.

Jaroslav Kropáč

www.cenykraje.cz

JESENÍK | Ulice Jeseníku ozdobí na jaře nové kvetoucí záhony v lokalitě V Oblouku, která je jako stvořená k odpočinku. Od začátku listopadu tam bylo vysázeno několik tisíc sazenic, které vytvoří smíšené kvetoucí záhony. Výsadby se budou během ročních období proměňovat a díky cibulovinám pokvetou prakticky po celý rok.

ŠUMPERK | Až do konce roku přijímá město Šumperk nominace na ceny města. Občané mohou nominovat všechny, kteří si zaslouží udělení ceny v různých odvětvích lidské činnosti – například kultuře, sportu, sociální a humanitární oblasti, vzdělávání a dalších. Přihlásit lze i zajímavou novostavbu nebo zdařilou stavební rekonstrukci v Šumperku. Ceny města však podobně jako v posledních ročnících nebudou udělovány v konkrétních kategoriích.

PŘEROV | Tradiční kasička pod přerovským vánočním stromem se od první adventní neděle plní pro přerovskou Charitu. Peníze budou využity pro terénní odlehčovací službu, která nabízí pomoc seniorům a osobám s chronickým či tělesným postižením v domácím prostředí. Charita plánuje zakoupit dvě mobilní koupací vany, které lze použít při provádění hygieny i na běžném lůžku, a to bez nutnosti přemístování seniora.

Kraj už ví, jak vyřeší zákaz skládkování po roce 2030

Setkání společnosti Odpady Olomouckého kraje a hejtmanských zástupců obcí se konalo 24. listopadu v Olomouci.

Foto | Olomoucký kraj

Mnohonásobně oproti současným cenám mají v dalších letech vzrůst poplatky za svoz komunálního odpadu. Olomoucký kraj a Servisní společnost Odpady Olomouckého kraje proto představily starostům z regionu plán, jak se s problémem vypořádat a ušetřit peníze lidem i obecním rozpočtům. Od roku 2030 totiž nebude možné odpad ukládat na skládky.

„Společnost Odpady Olomouckého kraje byla v době mého příchodu do vedení kraje prakticky v klinické smrti. Povedlo se nám tento důležitý projekt restartovat a já věřím, že co nejvíce měst i obcí najde společnou řeč a ke krajskému plánu se připojí. Řešení odpadů jsme uchopili správně, a když potáhneme za jeden provaz, nakládání s odpady v našem kraji dotáhneme do vítězného konce. Ve prospěch obcí a měst, které se do projektu zapojily,“ vyběhl starosta na setkání o odpadech hejtman Josef Suchánek. Od roku 2030 nebude možné odvázet

odpad na skládky. Jde o legislativní nařízení, které bude platit po celé Evropské unii. Recept servisní společnosti na to, jak situaci vyřešit, je jednoduchý.

Řešením je kvalitní třídění odpadu a jeho recyklace nebo energetické zpracování

„Prostřednictvím servisní společnosti chceme postavit dotřídovací linky, kde by se odpad upravit k dalšímu využití, ať již v recyklaci, nebo pro energetické účely. Obec mohou do společnosti kapitálově vstoupit a využít všech jejich výhod včetně zajištění nakládání

s odpadem,“ uvedl radní pro oblast životního prostředí a odpadového hospodářství Martin Šmída. Cílem společnosti je poskytovat svým akcionářům služby spojené s odpadovým hospodářstvím co nejlevněji, na rozdíl od soukromých společností, jejichž hlavním účelem je tvořit zisk.

„Důležitým faktem je, že obce budou skrze spolek Odpady Olomouckého kraje spoluvlastníky této společnosti a budou ji mít zcela pod kontrolou. Samy si určí, jaké další služby budou chtít zajistit, ať již samotný svoz odpadu, či pomoc s tou odpadovou byrokracií. Klíčové ovšem je, aby obce do servisní společnosti vstoupily, a o tom musí rozhodnout jejich zastupitelstva – nejpozději do začátku příštího léta,“ upozornil radní Šmída.

Jaroslav Kropáč

www.odpadyolomouckehokraje.cz

Zateplený DDM už slouží dětem

Velkou rekonstrukcí prošel Dům dětí a mládeže (DDM) v Janského ulici v Olomouci. Výměna fasády, oken i dveří a k tomu automatická vzduchotechnika byly požadavkem pro snížení energetické náročnosti objektu. Jako bonus vznikly nově dvě prosklené zimní zahrady. Aby ptáci nepřišli o možnost hnízdění, mají rorýsi obecní pod střechou k dispozici umělé hnízdní dutiny.

„V době rozhodování o spuštění tohoto stavebního projektu ještě nebyla ukrajinská válka a energetická krize. Takže mohly úpravy objektu proběhnout v klidu a standardně. Do ostatních budov kraje nyní investujeme a projektujeme v časové tísně, vyvolané potřebami dalších úspor. Tak, abychom tuto situaci všichni dobře zvládli,“ uvedl při slavnostním otevření budovy hejtman Josef Suchánek. Olomoucký kraj, který DDM zřizuje, investoval do energetických

úspor objektu jedenáct miliónů korun.

„Podporujeme krajská střediska volného času a staráme se o ně. Tato investiční akce stála kraj mnoho peněz, které byly

využity na dobrou věc. Přejí si, aby se tu líbilo jak zaměstnancům, tak hlavně dětem, které zde tráví svůj volný čas,“ dodal radní pro školství Aleš Jakubec.

Juraj Aláč

Žádosti o dotace jsou srozumitelné a přátelské

Olomoucký kraj v rozpočtu na rok 2023 vyčlenil na dotace více než půl miliardy korun ze svého rozpočtu. Všechny jeho položky i pravidla dotačních programů schvaluje zastupitelstvo na svém prosincovém zasedání (12. 12. pozn. redakce) a až poté bude jasné, jak podpoří jednotlivé žadatele. Dotační politiku má ve své kompetenci krajský radní Michal Obrusník.

Hejtmanství nabízí řadu dotačních titulů – pro koho jsou nejčastěji určeny, proč je vlastně kraj rozděljuje?

V programovém prohlášení krajské rady jsme jasně definovali, které oblasti potřebujeme aktivně podporovat. Významně tak dotujeme například zdravotní a sociální oblast včetně paliativní péče, kulturní akce a uchování památek nebo sportovní kluby, které to při současných cenách energií opravdu nemají lehké a je potřeba v nich zachovat především péči o sportující děti. Velmi silná podpora míří z kraje do oblasti životního prostředí a vzdělávání. V mnoha vypisovaných titulech se o dotaci mohou ucházet obce, kterým navíc v rozvoji pomáháme i samostatnými dotačními tituly. Nezapomínáme ale ani na oblast dopravy, cestovního ruchu a samozřejmě nezapomínáme ani na dobrovolné hasiče a spolky. Naše subvence míří rovněž do náročných technologických řešení a na druhou stranu dotace posíláme i lidem, díky kterým se v našem kraji daří zachovávat třeba farmářské trhy a tradici místních výrobků.

Odkud se tyto peníze berou? Snižuje se částka na dotace v souvislosti s aktuální situací v zemi?

Jedná se o veřejné finanční prostředky vyčleněné z rozpočtu Olomouckého kraje. Přes velmi nepříznivou finanční situaci, zapříčiněnou zvýšenými náklady na energie ve 145 organizacích zřizovaných Olomouckým krajem, ale i celkovým dopadem vysoké inflace do mandatorních výdajů a investic kraje, je navržena výše dotací ve stejném objemu jako pro rok 2022.

Jakým způsobem se určuje, kolik peněz půjde do konkrétní oblasti?

Návrhy na rozpočet dotačních programů předkládají garanti jednotlivých dotačních oblastí. Jedná se o schvalovací proces v rámci orgánů kraje. Návrh na rozpočet příštího roku bude schvalovat prosincové zasedání zastupitelstva a konkrétní alokace je vždy předmětem vyhlášení každého dotačního titulu.

Zájemce minimálně půl roku předem přesně ví, kde může o dotaci požádat, jak o ni požádat a jaké podmínky musí splnit. Po vyhlášení „svého“ titulu pak má ještě 30 dnů na specifikaci konkrétního projektu.

seznam všech titulů, které plánujeme na rok 2023 vyhlášovat. Zájemce tak minimálně půl roku předem přesně ví, kde může o dotaci požádat, jak o ni požádat a jaké podmínky musí splnit. Po vyhlášení „svého“ titulu pak má ještě 30 dnů na specifikaci konkrétního projektu. Ve chvíli spuštění příjmu žádostí pak stačí žádost jen podat v dotačním systému a odeslat, vše dle obecných podmínek, zveřejněných už v červenci.

Jste zároveň starostou Konice, je složité pro obce žádat o dotace? Co bývá největší komplikací?

Již jsem zmínil, že se jedná o veřejné finanční prostředky a nakládání s veřejnými penězi musí mít pravidla. Pokud si ale

definována kritéria, za jakých bude žádosti vyhověno, nebo ne. V takto transparentně nastaveném procesu není pro klientelismus místo.

Jakým způsobem mohou o dotace žádat fyzické osoby nebo spolky – je pro ně podání žádosti srozumitelné?

V okamžiku, kdy jsou jednotlivé dotační programy schváleny Zastupitelstvem Olomouckého kraje, jsou na webových stránkách kraje zveřejněna pravidla jednotlivých dotačních programů. Krom toho poskytuje krajský úřad metodické konzultační dny pro případné žadatele. Přesto je nanejvýš pravděpodobné, že se budou ozývat nespokojení žadatelé s kritikou složitosti procesu. Ale znovu opakuji, že se jedná o vynakládání veřejných prostředků a pravidla pro jejich poskytování musí být v souladu s platnou legislativou upravující poskytování dotací, kontrolu použití, proces řešení porušení rozpočtové kázně, ale i pravidel doručování. Snažíme se o maximální možnou míru přátelského prostředí pro uživatele v mezích možností respektování právních předpisů.

Jak se o možnostech podpory kraje dozvědí právě fyzické osoby nebo spolky?

Kdo má zájem, zjistí si spoustu informací v dostatečném předstihu, připraví si potřebné podklady a potom už může jen čekat na vyhlášení vhodného dotačního titulu. Zajišťujeme technickou i odbornou podporu žadatelům. Každý dotační titul má své webové stránky, kde je vše přehledně uvedeno, včetně kontaktů na administrátora daného titulu. Přímo pro fyzické osoby je na webu zveřejněn jednoduchý manuál, jak si požádat o dotaci, v dotačním systému pak je uvedena podrobná nápověda. Pokud jde o obecné povinnosti příjemců dotací, opět jsou zveřejněny s půlročním předstihem ve vzorových smlouvách, které jsou koncipovány přesně dle typu příjemce.

Juraj Aláč

mohu dovolit srovnání s dotacemi poskytovanými z národních zdrojů nebo ze zdrojů Evropské unie, pak si opravdu nemyslím, že podání žádosti na Olomoucký kraj je složité. Největší komplikací vnímám v omezenosti možného vyhovění maximálnímu počtu veřejných požadavků.

O přidělení dotace rozhoduje rada nebo zastupitelstvo kraje, nikoliv jedna osoba. Zároveň si musíme uvědomit, že současné vedení kraje klade velký důraz na stanoviska svých poradních orgánů. Jinými slovy, jednotlivé žádosti hodnotí komise složené napříč politickým spektrem volebních stran zastoupených v zastupitelstvu kraje a toto hodnocení má zřetelnou auditní stopu. V jednotlivých pravidlech dotačních titulů jsou přesně

SLOVO ODBORNÍKA

Olga Fidrová
vedoucí ekonomického odboru
Krajského úřadu Olomouckého kraje

Tvorba rozpočtu na rok 2023 v době zdražování, růstu cen spotřebního zboží i energií, rostoucí inflace, nedůvěry spotřebitelů, respektive snížení poptávky, je stále složitější a komplikovanější. Jinými slovy, výdaje rostou, daňové příjmy, ačkoliv stále na dobré úrovni, nebudou příští rok v takové kondici, to je jisté. K tomu si připočítejme úvěry, které Olomoucký kraj musí splácet, mandatorní výdaje a další výdaje spojené s konfliktem na Ukrajině, zásadní legislativní změny (nárůst mezd, zrušení některých daní atd.) a každý si musí říct, že když nebude mít Olomoucký kraj do budoucna naspořené prostředky, případně zajištěné jiné zdroje, není možné kvalitní rozpočet sestavit.

Rok 2023 s sebou nese řadu změn, a přece je návrh rozpočtu na stole. Je rozumně navržený, předpokládá růst provozních výdajů, zahrnuje vyšší ceny investic, směřuje finance do projektů, nechává dostatečnou zásobu peněžních prostředků na dotační programy, počítá s nárůstem výdajů do energií nejen pro KÚ, ale i pro svých 145 příspěvkových organizací, myslí na zvýšené ceny u dopravní obslužnosti a přes to všechno je schopen splácet stávající úvěry a zásadně se neomezovat. Jak je to možné? Olomoucký kraj tolik neutráci, uspořené prostředky z přebytku roku 2021 ponechal na termínovaném vkladu s výhodným úročením, využívá cash pooling ke zhodnocování financí nejen pro sebe, ale i pro většinu svých příspěvkových organizací, využívá vyšší výběr daní pro oblasti, kde je to nejnutnější, a pracuje s rezervami, které jsou využívány účelově. Rozpočet Olomouckého kraje je strategický dokument společně se Střednědobým výhledem rozpočtu. Přináší informace o finanční kondici, možnostech a cílech v roce příštím i dalších letech. Ukazuje, jak Olomoucký kraj hospodaří a jakým směrem se ubírá. Jsem přesvědčená, že směr, který byl nastaven, je správný. Jak už dávno řekl Winston Churchill: „Jsem optimista. Nevidím důvod být něčím jiným.“

Kraj zajišťuje sváteční provoz lékáren

Olomoucký kraj zajišťuje ve dnech státních svátků, kdy jsou zavřena i velká obchodní centra a jejich lékárny, pohotovostní lékárenskou službu. Hejtmanství na sváteční provoz lékáren přispívá ze svého rozpočtu a ročně vyjde na statisíce korun.

Zajištění lékárenské pohotovostní služby				
Okres	Otevírací doba	25. 12. 2022	26. 12. 2022	1. 1. 2023
Olomouc	Nonstop pohotovost*	Fakultní nemocnice Olomouc výdejna v budově A I. P. Pavlova 185/6, Olomouc	Fakultní nemocnice Olomouc výdejna v budově A I. P. Pavlova 185/6, Olomouc	Fakultní nemocnice Olomouc výdejna v budově A I. P. Pavlova 185/6, Olomouc
Prostějov	9:00–13:00 hodin	Lékárna Centrum zdraví s. r. o. Vodní 4545/25, Prostějov	Lékárna Mamed Prostějov Kravařova 191/2, Prostějov	Lékárna Centrum zdraví s. r. o. Vodní 4545/25, Prostějov
Přerov	9:00–13:00 hodin	Lékárna MD Boh. Němce 371/7a, Přerov	Lékárna Media Jiráskova 157/20, Přerov	Lékárna MD Boh. Němce 371/7a, Přerov
Šumperk	9:00–13:00 hodin	Lékárna pro zdraví 2007 s.r.o. Bezručova 2144/1b, Zábřeh	Lékárna Nemocnice Šumperk Nerudova 640/41, 787 01 Šumperk	Lékárna Nemocnice Šumperk Nerudova 640/41, 787 01 Šumperk
Jeseník	9:00–13:00 hodin	Lékárna Jesenia s. r. o. Fučíkova 1238/16, Jeseník	Lékárna Jesenia s. r. o. Fučíkova 1238/16, Jeseník	Lékárna Jesenia s. r. o. Fučíkova 1238/16, Jeseník

* Mimo běžnou otevírací dobu lékárny je k dispozici pohotovostní okénko. Služby lékáren jsou tedy dostupné 24 hodin 7 dní v týdnu.

Nejnovější informace a mnohé další najdete na www.facebook.com/olomouckykr

Srážka vlaků prověřila všechny složky IZS

Foto | Olomoucký kraj a HZS Olomouckého kraje

Desítky zraněných a dva mrtví při železniční dopravní nehodě po srážce dvou vlaků. Takový byl námět taktického cvičení složek integrovaného záchranného systému (IZS), které se uskutečnilo v pondělí 28. listopadu poblíž

dražního tunelu u obce Jívová na Olomoucku. Na trati probíhá výluka, a tak ji složky IZS využily ke společnému nácviku železniční nehody v těžkém terénu. Do akce se zapojili krajští hasiči, záchranná služba, Správa železnic,

Fakultní nemocnice Olomouc i policie. Záchranáři museli nejprve vyprostit figuranty ze zdemolovaných vlaků, pak jim poskytnout první pomoc a transportovat je do nemocnice. Řešila se také koordinace jednotlivých

složek IZS, ale třeba i nakolejení poškozených vagonů a evidence osob.

„Je skvělé vidět, že máme v Olomouckém kraji skutečné profesionály, kteří si dokážou poradit s každou mimořádnou

situací. Hasiči, záchranáři, zdravotníci, policisté a vůbec všichni, kteří se do cvičení zapojili, jsou skutečnými profesionály a cvičení skvěle zvládli,“ uvedl hejtman Josef Suchánek, který cvičení sledoval. Juraj Aláč

Vlaky už jezdí na nejmodernější trati

Správa železnic dokončila modernizaci a elektrizaci vytižné regionální trati Olomouc – Uničov. Jde o vůbec první trať v České republice, na které budou všechny jízdy vlaků sledovány evropským zabezpečovačem ETCS. Mobilní část tohoto zařízení tak musí mít v provozu všechny soupravy, které na koleje vyjedou. Cesta vlakem se v tomto úseku zkrátí ze 40 minut na méně než půl hodiny a rychlost vzroste až na 160 km/h.

„Jsem moc rád, že první takto zabezpečená trať vznikla právě v Olomouckém kraji. Kromě zvýšení rychlosti cestování a bezpečnosti naroste i samotný komfort provozu – naše hejtmanství zde totiž už brzy nasadí moderní vlakové jednotky,“ uvedl Michal Zácha, náměstek Olomouckého kraje pro oblast dopravy.

Kromě nové trati a jejího řízení došlo i na stavbu nových zastávek, které jsou bezbariérové. Výraznou rekonstrukcí prošla nádraží v Bohuňovicích a ve Šternberku. Samotný systém ETCS výrazně snižuje riziko selhání lidského faktoru při řízení drážních vozidel i dopravy.

Jaroslav Kropáč

Zajímavá místa Olomouckého kraje

Muzeum zapisuje mizející příběhy z kraje pod Pradědem

Je to fakt, živoucí paměť toho kterého místa tvoří jeho obyvatelé. Některé příběhy se tradují, jiné se staly právě jejich vypravěčům. Na Jesenicku takové životní události zaznamenávají pracovníci tamního vlastivědného muzea. Projekt, který je mezi muzei ojedinelý, nese název Mizející paměť z kraje pod Pradědem.

„Muzea v jistém smyslu schraňují regionální příběhy. Projekt Mizející paměť z kraje pod Pradědem tedy není ničím mimo tradiční činnosti, naopak je to jejich rozšíření a obohacení. Přesto si myslím, že jde zatím o projekt ojedinelý,“ řekl ředitel Vlastivědného muzea Jesenicka Pavel Rušar.

Ptáme se lidí na skutečné příběhy

Projekt skrze rozhovory s pamětníky mapuje život lidí, kterým je dnes pětadesát a více let. Zásadní je, aby v regionu žili nebo s ním byli nějakým způsobem spjatí. „Ptáme se jich na důležité historické milníky, třeba na roky 1948 nebo 1968, ale také na každodennost. Přiblíží nám to, jak se pracovalo, jaké nástroje lidé používali, jak se chovali ke zvířatům. To všechno jsou pro

nás důležité informace,“ vysvětlil ředitel.

Vypravěče životních příběhů hledají spolu s kolegou Pavlem Macháčkem všude. Prostřednictvím sociálních sítí, místních novin, také mezi hospodskými nebo starosty jednotlivých obcí. A náročná práce nese výsledky. „Jeden rozhovor nám například přiblížil soužití Čechů a Němců na Zábřežsku a Jesenicku. Sice existovaly významné evropské události, ale lidé stále žili své běžné životy a vzájemně se přátelili, a to i když nemluvili řeči

toho druhého. Prostřednictvím tohoto příběhu se nám vyjevil běžný život na česko-německém pomezí,“ popsal Pavel Rušar s tím, že primárním cílem projektu je vytvoření kartotéky rozhovorů zejména pro budoucí historiky a vlastivědné badatele. Nejzajímavější pasáže by se měly objevit i v muzejním sborníku.

S regionem jsou spjatí i čarodějnické procesy

Není to ale jediná věc, která činí jesenické muzeum zajímavým.

Nejnávštěvovanější je expozice věnovaná čarodějnickým procesům. Ostatně letos si připomíná už desáté výročí od svého otevření a současně je to i čtyři sta let od první písemné zmínky o případu Barbory Schmiedové a čarodějnictví na Jesenicku. „Byla to žena pastýře, která byla obviněna svým manželem na jeho smrtelné posteli z toho, že je čarodějnice. Byla mučena a při výsleších začala jmenovat další osoby ze svého okolí, takže se rozjela první vlna čarodějnických procesů,“ doplnil ředitel.

Kromě toho se návštěvníci mohou těšit na moderně pojatou expozici Spirála času Země, která přibližuje geologický a geomorfologický vývoj Jesenicka. „Vlastivědné muzeum Jesenicka se věnuje také nadaným a zvědavým žákům, kteří společně s odborníky pracují na badatelských projektech. To není úplně obvyklé. Jsem rád, že i severní část našeho kraje nabízí silné taháky. Jesenicko stojí za to navštívit,“ sdělil krajský radní pro kulturu Jan Žůrek.

Petra Pášová

www.muzeumjesenik.cz

Marie Susedková – laureátka Ceny paměti národa

Jsou dvě hodiny v noci a okno brněnské vyšetřovny Státní bezpečnosti v Příční ulici ještě svítí do tmy. Dlouhý Honza, jak tady obávaného muže přezdívali, rázuje našťavaně okolo stolu. Proti němu sedí na židli dívka. Nevyspalá a vystrašená. Má jednadvacet let a celý život před sebou. Dlouhý Honza se v jednu chvíli rozpráhne a dívku udeří tak, že jí tou ranou vyrazí dva zuby a bolestivě posune čelist. Píše se rok 1951 a Marie Susedková (*1930) stojí na prahu pekla.

Nikomu nic neříkej

Celé to začalo tím, že dva roky předtím přijeli do Rozstání, kde Marie žila, její bratranec František Kolář s kamarádem Hynkem Malým s tím, že se budou učit na maturitu. Když Marie později oba mladíky vyprovázela na autobus, František ji objal a řekl: „Sestřenko, teď ti něco řeknu. My jsme tady tajně.

Jdeme za hranice a už se víc nevidíme. Jestli jsi viděla, že jsme u sebe měli pistoli, tak to nikomu neříkej.“

Ještě předtím pomohla Marie Malému a Kolářovi domluvit schůzku s místním krejčím Janem Hudcem. A také doručila jeden dopis, jehož pisatelem byl právě Hynek Malý. Sama vůbec netušila, co zalepená obálka obsahuje.

Krejčí Hudec šířil protikomunistické letáky a psal výhrůžné dopisy místním funkcionářům a také okolo sebe vytvořil skupinu několika sotva zletilých mladíků. Kluci vedle svých odbojářských aktivit také shromažďovali v lese zbraně. Jan Hudec se v létě roku 1949 napojil na odbojovou skupinu Světлана.

Pojedete s námi

Jan Hudec byl zatčen ještě téhož roku, ale pro Marii si StB přišla až na jaře roku 1951.

Odvedli ji rovnou z mlékárny, kde pracovala. Během výslechu na ni tlačili, ať prozradí, kde ukrývá zbraně a letáky. Ale Marie o ničem nevěděla: „V tom případě pojedete s námi do Brna,“ rozhodli policisté.

Když Marii posadili do auta, příběhla zoufalá matka a prosila, ať místo dcery odvezou ji. To nejhorší ale na Marii čekalo na vyšetřovně v Brně. „Jednomu z vyšetřovatelů se říkalo Dlouhý Honza a ten se ‚vztekl‘ a o půl druhý v noci mně takovou vrazil, že mi vyrazil dva zuby a posunul sanici. Bylo to pořádné chlapisko a pořád řval, že lžu. Samozřejmě jsem plakala a prosila, ať si všechno ověří,“ vypráví v rozhovoru pro Paměť národa Marie Susedková. Na druhý den pak vyšetřovatelé zjistili, že o zbraních a letáčích skutečně nic neví.

Láska v cele smrti

Marie byla převezena do věznice na Cejlu. Brzy přišel dopis od jejího milého: „Rozcházím se s tebou.“ Marie sdílela celu s dalšími třiceti ženami a hned naproti jejich oknu byla cela smrti. Vězeň, který tu právě čekal na popravu, vyznal Marii lásku Morseovou abecedou. O pár dní později jí z okna na dvůr hodil srdíčko vytvarované z vyžvýkaného kusu chleba. Popraven byl několik dní na to.

Vrátila jsem se do jiné vesnice

Hlavní líčení se skupinou „Jan Hudec a spol.“ proběhlo ve dnech 31. října a 2. listopadu 1951 v Brně. Marie dostala pět let nepodmíněně,

Marie Susedková v mládí.

Foto | Paměť národa

Marie Susedková při předávání Cen Paměti národa 17. listopadu 2022.

Foto | Paměť národa

propadnutí veškerého majetku, pokutu 10 000 korun a ztrátu občanských práv po dobu tří let od propuštění. Rodina několikrát žádala o milost, ale marně. Marie byla nakonec propuštěna na podmínku, odseděla si dva a půl roku. Doma ji čekala úplně jiná vesnice: „Lidi se tady hodně změnili a táhli s komunistickou stranou, protože měli strach,“ vypráví pamětnice, která ještě několik let po propuštění žila v obavách ze zatčení. „Když jsem šla z práce a viděla jsem před

národním výborem černé auto, měla jsem z toho hrůzu.“

Marie Susedková obdržela v roce 2022 Cenu Paměti národa. V době jejího převzetí žila v domku v rodném Rozstání.

Jitka Andryšová

Paměť národa stále hledá nové pamětníky. Pokud víte o někom, kdo zajímavě prožil velké dějiny 20. století, neváhejte se obrátit na jitka.andrysova@postbellum.cz, tel. 777 763 388.

Paměť národa existuje díky Vám | Hrdinové 20. století odcházejí. Nesmíme zapomenout. Dokumentujeme a vyprávíme jejich příběhy. Znáte ve svém okolí někoho, jehož příběh bychom měli zaznamenat? Kontaktujte nás telefonicky na 777 763 388. Záleží Vám na odkazu minulých generací, na občanských postojích, demokracii a vzdělávání? Pomozte nám! Při pravidelné podpoře se stáváte členy Klubu přátel Paměti národa. Vaše příspěvky nám pomáhají udržovat kontinuitu naší práce a umožňují nezávislost. <https://podporte.pametnaroda.cz> Děkujeme statutárnímu městu Olomouc a Olomouckému kraji za podporu při natáčení příběhů pamětníků.

OKÉNKO STAROSTY

Petra Harazimová
starostka obce
Loučná nad Desnou

Jste milovníkem hor, lyžování, cykloturistiky a panenské přírody? Pokud ano, bude pro Vás naše obec doslova rájem. V obklopení krásné přírody, hlubokých lesů, luk a stříbrných potůčků se nachází Loučná nad Desnou, srdce Jeseníků. Jako v pohádce se budete cítit v zámeckém parku, který je chloubou naší obce a zároveň i obecním majetkem. Nedaleko něj je vyhlášené dětské hřiště, rybník se sportovním rybolovem, skatopark, Kavárna Tančírna, vzduchové trampolíny a spousta dalších atrakcí. V tomto areálu se skvěle zabaví celá rodina.

Jsme ideálním výchozím bodem pro mnoho turistických i cyklistických tras. V našem katastru leží klenoty jako přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé stráně, Červenohorské

sedlo, Vřesová studánka, Vozka, Červená hora, chata Švýcárna, chata Kurzovní i úbočí Pradědu a Petrových kamenů.

První písemné zmínky o Rejhoticích, části naší obce, se dochovaly z roku 1494. V 15. století se zde usadili Žerotínové, následně vzniklo panství Wiesenberk (později Vízemberk – doslova přeloženo jako Luční hora). Významný vliv na rozvoj obce měla i rodina bratří Klejnů, stavebních a železničních podnikatelů a později majitelů moderních železárny.

Dnes je obec proslulá mnoha lyžařskými areály – ať to jsou Kouty, Červenohorské sedlo, Přemyslov, Kareš nebo Oáza, a také udržovanými běžeckými trasami. V létě si můžete užít turistiku, bike parky, cyklovýlety, discgolf, trampolíny, tenis, wellness, nejdelší sjezd na koloběžce v ČR a mnoho další zábavy. Najdete u nás velký výběr nejen ubytovacích služeb, ale i služeb doprovodných. V období prázdnin se můžeme potkat na dvou největších obecních akcích. Den s Horskou službou je ojedinelou akcí v rámci celé republiky, při které členové horské

služby předvádí svoji techniku, ukázky zásahů v terénu a svoji náročnou práci. Na Sympóziu Dřevosochání a jiného tvoření se sjíždějí ti nejlepší dřevorezbaři z celé ČR a pro obec

vyrábí na zakázku dřevěné sochy, které zdobí naši vesnici.

V Loučném je krásně, jsme proslulí květinovou výsadbou v obci, lučními loukami a množstvím dřevěných soch. Zazijete u nás

krásnou dovolenou a zároveň se zde i dobře žije. Máme skvělou školu a školku, mnoho aktivních spolků i občanů, bohatou historii i současnost. Přijďte se k nám podívat a přesvědčit se.

JAKÝM KONKRÉTNÍM ZPŮSOBEM VÁM POMOHLY DOTAČNÍ PROGRAMY OLOMOUCKÉHO KRAJE?

Jana Petřivalská Vaculová
rodičné centrum OLIVY

Rodičné centrum Olivy v Olomouci se každoročně uchází o dotaci z Olomouckého kraje. V letošním roce jsme prostředky použili na úhradu části mezd asistentů pedagoga, kteří pomáhají dětem s PAS jak při pravidelných aktivitách, tak při intenzivním prázdninovém soustředění. Dále jsme z prostředků financovali menší část nájemného a lektorného a dětem jsme pořídili materiál na výtvarné tvoření. Na podzim již tradičně ve spolupráci s Olomouckým krajem pořádáme podzimní akce pro rodiny. V letošním roce proběhlo krásné setkání „Růžový listopad“, které se neslo v duchu hudby, tvoření a dárcovství kostní dřevě, a podílela se na něm i olomoucká nadace Šance.

Milena Hesová
předsedkyně Krajské rady seniorů

Naše spolupráce s krajem je dlouhodobě na velmi dobré úrovni. Díky finanční podpoře v rámci nastavené dotační politiky a díky vstřícnosti vedení kraje se nám daří velmi úspěšně realizovat projekty a aktivity zaměřené na aktivní stárnutí, z nichž některé mají i inovativní potenciál, stávají se tradicí a celorepublikovou inspirací. K projektům, které díky podpoře kraje organizujeme, patří třeba Babička roku – oslava Dne seniorů, unikátní socializační projekt Krajská táborová škola pro seniory nebo krajské sportovní hry seniorů. Ze vzdělávacích projektů jsou to třeba programy Jdeme celá rodina a Zazpívej slavičku nebo Virtuální univerzita 3. věku. Bez podpory kraje a vstřícnosti hejtmanství by tyto aktivity KRS pro seniorskou populaci byly jen těžko realizovatelné a na místě je poděkování.

Petra Müllerová
ředitelka Střediska volného času Doris Šumperk

Dotace Olomouckého kraje, které se nám dostávají prostřednictvím dotačního titulu Program na podporu environmentálního vzdělávání, částečně pokrývá provozní náklady, např. energii, palivo (dřevo, pelety), svod odpadu a jiné v pobytovém Středisku ekologické výchovy Švagrov. Díky této štědrosti Olomouckého kraje se nám daří udržovat cenu školy v přírodě dostupnou pro každého, protože účastníci z řad dětí, žáků a studentů se nemusejí podílet na úhradě veškerých nákladů spojených s jejich pobytem u nás.

Šimon Pelikán
Plavby Olomouc

Dotační program nám velmi pomohl ve věcech, které bychom jinak nebyli schopni realizovat. Ať už v rámci plaveb lodí a jejich rozvoje, nebo ološlapů či kultury v podobě festivalu Řeka má duši. Dle zpětných reakcí všechny tyto aktivity posilují a zatraktivňují olomoucký kraj jak po stránce turistické, tak kulturní a jsem moc rád a vděčný za společnou spolupráci a podporu.

Pavel Němeček
ředitel Sdružení D

Dotační program Olomouckého kraje nám pomohl konečně po dvou covidových letech uspořádat „na živo“ festival Dětského divadla PO-DĚS. Sešlo se více než 50 dětí z různých koutů Olomouckého kraje a vystoupily v 6 inscenacích. Užily si také dramaticko-divadelní workshopy s našimi lektory ze Sdružení D. Zažili jsme společně s dětmi skutečně úlevný pocit návratu k „normálnosti“. Využíváme také dotační titul, který podporuje naši práci s dobrovolníky v programu Na cestě. Formou vrstevnického provázení tak rozšiřujeme naši práci se znevýhodněnými dětmi. Bohužel poptávka po této službě stále převyšuje i z finančních důvodů naše kapacity a uvítali bychom, kdyby podpora dobrovolnictví byla ze strany Olomouckého kraje ještě významnější.

Jan Langr
vedoucí odboru ochrany, statutární město Olomouc

Náš odbor ochrany využívá finančních prostředků poskytovaných Olomouckým krajem v rámci dotačního programu na podporu jednotek sboru dobrovolných hasičů. Vzhledem k tomu, že město Olomouc zřizuje celkem sedm těchto jednotek, tak tyto prostředky značnou měrou přispívají k tomu, že se městu daří pořizovat nové a obnovovat stávající věcné vybavení, zejména dýchací techniku, osobní ochranné prostředky, vyprošťovací zařízení, čerpadla, elektrocentrály, motorové čluny apod., a tím zajišťovat jejich akceschopnost. Za významné podpory nejen Olomouckého kraje, ale též generálního ředitelství hasičského záchranného sboru se podařilo obnovit vozový park, a to pořízením sedmi dopravních automobilů a jedné cisternové automobilové stříkačky.

Nová aplikace zjednoduší cestování

Koordinátor IDSOK přichází s dlouho očekávanou mobilní aplikací MobilOK new, která cestujícím přináší pohodlnější odbavení a usnadňuje cestování v rámci Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK). Nová mobilní aplikace pro jednodušší nákup jízdenek bude dostupná od 1. ledna 2023.

MobilOK new je modernizovanou verzí starší aplikace, ale je intuitivnější a přívětivější se spoustou nových funkcí. Všechny potřebné procesy se odehrávají v rámci stažené aplikace, nedochází tak k přesměrování na webový prohlížeč či e-shop IDSOK. „Kromě nákupu všech typů časových jízdních dokladů je nyní možné si v aplikaci zakoupit i jednotlivé jízdné. Mezi další novinky patří také možnost vyhledání spojení včetně okamžitého nákupu příslušného jízdního dokladu. Aplikace se snaží být co nejvíce osobní,

cestující může využít variantu se zaznamenáním své oblíbené zastávky nebo vybrat jako výchozí zastávku tu, kterou udává aktuální GPS poloha uživatele,“ uvedla ředitelka KIDSOK Kateřina Suchánková.

I v této aplikaci, podobně jako v e-shopu IDSOK, mohou cestující vrátit elektronickou časovou jízdenku kdykoli před začátkem platnosti nebo v jejím průběhu. Nově bude možné vrácení provést přímo z mobilní aplikace. Uživatel jistě ocení funkci nastavení upozornění na konec platnosti jízdního dokladu nebo také různé alternativy úhrady jízdního dokladu, např. bankovní kartou, prostřednictvím Apple Pay, Google Pay nebo Masterpass.

Podobně jako v CestujOK má uživatel mobilní aplikace možnost zobrazit aktuální informace o spoji, zjistit délku zpoždění nebo jeho aktuální polohu.

Juraj Aláč

IDSOK
INTEGROVANÝ DOPRAVNÍ SYSTÉM
OLOMOUCKÉHO KRAJE

MobilOK new

nová aplikace pro snadnější cestování v IDSOK

KE STAŽENÍ
od ledna 2023

vyhledejte spojení vlakem, autobusem i MHD

zaplatte bankovní kartou, Google Pay, Apple Pay nebo Masterpass

zobrazte si aktuální informace o spojení

kupte jednotlivou jízdenku i časový jízdní doklad IDSOK

Více informací na [IDSOK.CZ](https://idsok.cz)

Poradna pro rodinu už 50 let pomáhá řešit nejen manželské krize

Podporu ve vztazích, komunikaci, cílenou pomoc rodinám, dětem, manželským i nesezdaným párům či jednotlivcům nabízí už padesát let Poradna pro rodinu Olomouc. Kulaté výročí si poradna připomněla prosincovou konferencí Refrešš!

Manželskou a předmanželskou poradnu, jak se tehdy jmenovala, založili v roce 1972 Josef Šanda a Agnesa Mrázková. O 39 let později se poradna začlenila pod Středisko sociální prevence Olomouc a přestěhovala se blíž do centra města. „Nesnáz či nepříjemná chvíle postihne někdy jednotlivce, jindy celou rodinu. I to je součástí lidských životů a právě v těchto mimořádných krizových situacích se snažíme klienty podporovat,“ uvedla vedoucí poradny Radka Hrochová Hrubá. Služby zajišťuje klientům tým tří psychologů a tandemem dvou sociálních pracovníků. V loňském roce využilo služeb poradny téměř 400 klientů, uskutečnilo se více než 3 500 konzultací a necelých 5 500 osobních setkání (kratších intervencí do 30 minut).

Konference Refrešš nebyla jen připomínkou padesátileté existence poradny, ale i místem pro setkání spolupracujících subjektů k lepšímu zacílení pomoci klientům. Foto | Olomoucký kraj

Náročnost řešených témat se oproti předchozím letům výrazně stupňuje.

„Tahle služba je opravdu potřebná, Středisko sociální prevence Olomouc poskytuje stejné poradenské služby i v dalších městech Olomouckého kraje, takže je služba dostupná všem občanům regionu. Společně se zaměstnanci poraden považují za důležité více se věnovat prevenci a osvětě,“ doplnil Ivo

Slavotínek, náměstek hejtmana Olomouckého kraje pro sociální oblast.

Konference Refrešš! byla nejen prostředkem k naplňování osvětové činnosti, ale také k setkávání spolupracujících subjektů a lepšímu zacílení pomoci klientům. Více informací k akci lze nalézt na www.refresss.cz, o poskytovaných službách pak na www.ssp-ol.cz.

Petra Pášová

Nejlépe se učí cizí jazyk čtvrtáci z obce Charváty

Čtvrtáci z obce Charváty jsou v učení jazyků nejlepší v Olomouckém kraji, zvítězili v krajském kole mezinárodní soutěže v učení cizích jazyků s názvem Jazykový WocaBee šampionát. Soutěž probíhá výhradně online v aplikaci WocaBee na učení slovíček pro školy. Do čtvrtého ročníku šampionátu se zapojilo rekordních téměř 90 000 žáků a soutěží v něm třídy ze základních a středních škol z celé České republiky. Žáci ze ZŠ a MŠ Charváty po vítězství v krajském kole postoupili do celostátního kola, kde nakonec skončili na páté pozici.

WocaBee (www.wocabee.app) je webová aplikace pro učení cizích slovíček pro školy. Funguje velmi jednoduše – učitel průběžně zadává do aplikace balíky

slovíček, které si žáci procvičují 10 různými metodami. Aplikaci již využilo téměř 300 000

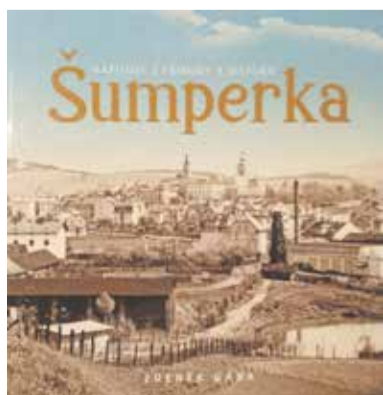
žáků a učitelů v České republice i v zahraničí.

Juraj Aláč

Nová publikace přináší kapitoly z přírody a historie Šumperka

Vlastivědné muzeum v Šumperku vydalo letos v říjnu publikaci Zdeňka Gáby – Kapitoly z přírody a historie Šumperka. Autor byl čtyřicet let zaměstnancem muzea a v knize zúročil informace a vědomosti, které nabyt během několika desetiletí.

Zpracoval je do vybraných kapitol z historie a z přírody, jako např. geomorfologie, geologie a mineralogie, klima, vodstvo, zemědělství, pivovar, sídliště z doby okupace, domovní znamení, železniční a silniční

doprava, pošta a telekomunikace. Součástí knihy jsou grafické

přílohy, jednou z nich je vložen barevný přetisk plánu Šumperka z roku 1930.

Kniha má 128 stran a její podstatnou součástí jsou staré i nové fotografie ze Šumperka, převážně dosud nepublikované. U každé kapitoly je uveden seznam literatury, celkem se jedná o 179 literárních citací. Kniha je napsána čtivě a srozumitelně, obsahuje velké množství informací a zajímavostí a potěší každého milovníka a znalce Šumperka.

Juraj Aláč

DRŽITEL KŘESADLA 2021

Jindřich Machala
Držitel Křesadla za rok 2021

Ocenění za spolkovou a komunitní činnost získal Jindřich Machala, který už déle než 20 let ve spolku Lubavia pečuje o zaniklé hřbitovy a památky ve vojenském prostoru Libavá. Zasadil se například o zanesení památek do vojenských map, aby se předešlo jejich zničení.

Ocenění jste získal za spolkovou a komunitní činnost. Víte, kdo vás nominoval na ocenění Křesadlo, a jak vnímáte toto ocenění s odstupem času?

Na cenu mě nominoval můj bývalý spolupracovník Josef Londa ze Šternberka. Když mi to zavolal, tak jsem protestoval. Nevěděl jsem ani, že taková cena existuje. Do našich libavských lesů se to nedoneslo. Tak jsem si zjistil na internetu, o čem jde. Měl jsem pocit, že si to více zaslouží někdo, kdo se věnuje nějaké charitativní činnosti, a já jsem byl úplně na jiné koleji.

Ocenění beru jako uznání práce našeho kolektivu, členů Okrašlovacího spolku Lubavia. Proto bude cena umístěna v naší spolkové místnosti, jakmile ji dokončíme.

Křesadlo je cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci – jak tuto definici vnímáte vy?

Nemyslím si, že děláme nějaké neobyčejné věci. Spíš splácíme dluh, který v naší společnosti vytvořil bývalý komunistický režim. Mám tím na mysli pošramocené vztahy mezi námi a vyhnány, chcete-li vysídlenými, obyvateli části Sudet patřících do našeho kraje. Myslet si můžeme, co chceme, ale tyto lidi do naší historie, do našeho regionu patří. Nelze si donekonečna ten kámen minulosti přehazovat přes plot.

Pokračujete nějakou formou v „dobrovolnictví“, které vám přineslo ocenění Křesadlo?

Na tomto poli je stále co napravovat. Ještě jsme neskončili. Devastace myšlení lidí a vzájemných mezilidských vztahů, torza zničených zdejších kulturních památek a hřbitovů, to vše komunistická totalita poznamenala natolik, že si ani nejsem jist, zda jednou přijde den, že si můžeme říci, že je hotovo. A takové ocenění, jako je Křesadlo, nám ukazuje, že jdeme správným směrem. Že má naše práce smysl.

Přemýšlel jste, že byste nominoval na tuto cenu někoho ze svého okolí?

Nepřemýšlel. Ale pokud bych měl někoho navrhnout, tak by to byla těžká volba. Nejvážnější kandidáti by byli hned tři. A sice náš člen Honza Pečinka, který odvádí opravdu velký kus práce se svými skauty ve Staré Vodě. Ve stejné rovině je to rovněž náš člen Emil Matejič, který se se svým bratrem Zdeňkem hodně zasloužil právě o narovnaný pohledu na vyhnané obyvatele regionu, kteří museli svoji vlast opustit. Nelze vinu našich společných předků přenášet na další generace. Až v současnosti se hovoří i o podílu různých našich rudých komisařů na událostech na konci druhé světové války. Je nutné se z minulosti poučit a správně ji těm dalším generacím interpretovat. A za to že to, tyto moji přátelé dělají, si jich velmi vážím.

Juraj Aláč

Jindřich Machala s německým rodákem ve Staré Vodě na Libavě.

Foto | archiv J. Machaly

KŘÍŽOVKA PRO VÁS

Olomoucký kraj jak ho neznáte – nová publikace s názvem Souznění dvou tváří ukazuje krásy našeho regionu. Formou textu a fotografií provede čtenáře po místech, která už možná znají, ale uvidí je díky snímkům v nové perspektivě. Na nich se podílelo (znění v tajence). Novinku si můžete objednat na webu www.dovolenasnapadem.cz. Jeden vylosovaný výherce ji dostane od Olomouckého kraje zdarma.

Tajenku křížovky zasílejte včetně kontaktních údajů (jméno a adresa) do **4. ledna 2023** na e-mailovou adresu: tajenky.olkraj@regvyd.cz. Jména tří vylosovaných luštitelů zveřejníme v následujícím čísle novin a od Olomouckého kraje získají věcné ceny. Výherci minulých tajenek ve znění Velkém Týnci jsou: Marie Vlčková, Česká Ves, Jarmila Koudelková, Čehovice a Petr Smolík, Jeseník

Luštitel odesláním znění tajenky uděluje správcí (Regionální vydavatelství, s.r.o., IČ: 27846717) souhlas se zpracováním svých osobních údajů (jméno, příjmení, e-mail, telefonní kontakt a adresa), a to ve smyslu Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. 4. 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (GDPR). Uvedené osobní údaje je nutné zpracovávat za účelem správy dat souvisejících s vyhlášením vybraných luštitelů křížovky zajišťované správcem. Tyto údaje budou správcem zpracovávány pouze po dobu nezbytně nutnou, po vyhlášení budou ihned odstraněny.

POMŮCKA: ACRE, APTERA, ASAR, ASENTA, ATE, UNO	PRODUKT KARBONIZACE UHLÍ	ZAKULACENÉ	POHYB PLAVIDLA PO VODNÍCH PLOCHÁCH	ZNAČKA ANGLICKÉHO AUTA	KAZAŽSKÁ ŘEKA	10.DEN MAYSKEHO MĚSÍCE	REGIO	INDONÉS. ŘEKA	MOP	TOTOŽNÉ	RUSKÉ SÍDLO	SPZ NEUBURG (NĚMECKO)	TENCE	KONTROLA	LYSÍ	ISLAND. SÍDLO
KONTROLNÍ PROJEKCE POŘADU PŘED VYSÍLÁNÍM (TV SLANG)					PES OBEČNÉ			ČÁST HOROLEZECKÉ VÝZBROJE				MPZ SVAZIJSKA		TVAR POLÁRNÍ ZÁŘE		
KULATO					BRAZIL. ŘEKA			VRAŽDA (ZAST)				KISUČ		STARORŘÍMSKÝ BŮH SETÍ		
STRUNNÝ BÍČÍ NÁSTROJ						VÝZKUMY MÍNĚNÍ						STEPNÍ PŘEZVÝKAVEC SE ŠTÍHLÝMA NOHAMA				
JEDNA Z HLAVNÍCH SVĚTOVÝCH STRAN					SPZ BEDFORDSHIRE (GB)			BOHYNĚ ZASLEPENOSTI A VÁŠNĚ STÁTNÍ ZKOUŠKA			MUŽSKÉ JMÉNO (28.6)					
	SPZ MÜNSTER (NĚMECKO)	SPZ BRUCHSAL (NĚMECKO)			BEBIZAČNÍ SLABIKA		DEŠTOMĚR							SPZ DEVON (V. BRITÁNIE)	BUNKR	PLAZI
ZKR. PRO MILION PASCALŮ				ŘEKA (ZAST.)						PYSKY			NÁČRTEK (ZAST.)	SPOTŘEBNÍ DAŇ		
				KYN						ZKR. ČES. ARMÁDY				MPZ CARLOW (VELKÁ BRITÁNIE)		
SPZ SONDRIO (ITÁLIE)			TAJENKA 1						ČAROVNOST NĚMECKÁ TERORISTICKÁ ORGANIZACE (ZKR)				MÝDLO			
			VYVOLAT										MYS USA (MICHIGAN)			
	NÁŠ DRAMATIK				BEZKŘÍDLÝ HIMYZ						JAKÁ	OBUV S DŘEVĚNOU PODEŠVÍ, ŘEMINKEM			ŘÍMSKÝ 495	
	ROZHIL. SPOL. DAHOME				INIC. ZPĚVÁKA MIŠIKA							GUINEJSKÉ SOUSTROVÍ			ZTRÁTA HLASU	
POLOVIČNÍ ROZKMIT U KYVADLA						POSTAVA MEYEBEEROVY OPERY AFRIČANKA FERULA				ZATÁČKA (ZAST.)				SLUČOVACÍ SPOJKA		
										ZPĚVOHRA				ESTONSKÉ SÍDLO		
KLEVETY					ŘÍMSKÝ 1551				TAJENKA 2							KANAD. ŘEKA
					ANGL. ZKR. PŘETÍŽENÍ (OVERLOAD)				LUNT							
	ZASTARALÉ ZÁJMENO	JEDNOHLASNÉ NEZIVISLÁ EROT. INICIATIVA (ZKR.)			NĚM. SÍDLO				SOBAKA					OBRUŠOVÁNÍ POVRCHU ZEMĚ		
					ŘEKA V JAR				TUBERKULOZA					KÓD LETIŠTĚ ARRECIFE		
DROBNÝ ZELENÝ AUSTR. PAPOUŠEK							ANGL. VSTOUPIT					ODVOD				
							KÓD MALEDIV					SPZ NEUWID (NĚMECKO)				
STAROE-GYPTSKÁ BOHYNĚ					NĚMECKÁ REKA			TYP HRÁČE VE FOTBALE						NÁZEV PÍSMENE		
ŽIVOT					HMOTA V ROZTAVĚNÉM STAVU			KANAD. LETECKÁ SPOLEČNOST			HÉROS			MPZ TANZANIE		

VÍTE, ŽE...

Dotace z krajského rozpočtu jsou poskytovány v souladu s prioritami krajské samosprávy a ve shodě se záměry Rady Olomouckého kraje pro období 2020-2024.

Pro žadatele připravil kraj na svých webových stránkách všeobecné informace k dotačním programům včetně všech typů variabilních vzorových dokumentů.

V roce 2023 budou pro zájemce o dotaci z krajského rozpočtu opět pořádány semináře nebo webináře k jednotlivým dotačním programům. K dispozici bude v úřední hodiny odborná telefonická linka administrátora i technická linka při podávání žádostí.

www.olkraj.cz/dotace

SUDOKU

		3			2	1		
			9	1		4		2
						3		
				7			9	
		5						
		7		9	1			8
3								1
	4	6						
	9		8					6

5			9					1
8		7	5		6			
	3	9						
			3			1		5
		5			1		2	
4						3		
		4				2	8	
	1				8	5		
2			4	5				

MĚSÍČNÍK OLMOUCKÝ KRAJ

- Periodický tisk ■ Vydává Olomoucký kraj ve spolupráci se společností Regionální vydavatelství s.r.o. ■ Adresa vydavatele: Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, IČO: 60609460
- Registrováno pod číslem MK ČR E 13609 ■ Redakční rada: Radek Palaščák, Ivo Slavotínek, Dalibor Horák, Luděk Niče, Alena Minxová, Jaroslav Kropáč, Petra Pášová, Radka Kmochová, Juraj Aláč
- Redakce: Mgr. Juraj Aláč, olkraj@regvyd.cz ■ Distribuci do všech schránek v kraji zajišťuje Česká Pošta s.p., reklamace na dodávku novin na čísle 732 530 071 nebo e-mail: karal@regvyd.cz
- Inzerce: Tomáš Karal – 732 530 071, karal@regvyd.cz, Michal Novák – 739 724 774, novak@regvyd.cz, Jana Juráková – 773 617 353, jurakova@regvyd.cz
- Číslo 11, ročník 21. Olomoucký kraj – periodický tisk Olomouckého kraje. ■ Toto číslo vychází 12. prosince 2022 v nákladu 291 300 kusů ■ Uzávěrka příspěvků do dalšího čísla je 29. prosince 2022

Hejtman Josef Suchánek: Příprava rozpočtu je týmová práce

Prosinec je tradičně měsícem, kdy Zastupitelstvo Olomouckého kraje schvaluje rozpočet na následující rok. Jaká byla jeho letošní příprava a jak si stojí kraj po ekonomické stránce, o tom jsme si povídali s hejtmánem Olomouckého kraje Josefem Suchánkem.

Byla příprava krajského rozpočtu letos složitější než v jiných letech?

Pro mě ne, u ostatních to vidím podobně. Rozpočet je vždy týmová práce a letos jsme byli jako tým už docela sehraní. První rozpočet, který jsme sestavovali v listopadu 2020 na rok 2021, byl sice také zkušeností, na tu bych ale moc navazovat nechtěl. Byla to doba nástupu nového krajského vedení, kdy jsme přebírali rozpočet, který nebyl moc rozpracovaný, a sestavovali jsme ho téměř od nuly a v časové nouzi. Rozpočet na rok 2022 jsme už tvořili ve standardním časovém režimu a pod vlastní kontrolou. Na něj jsme proto letos mohli navázat. Musím kolegy a kolegyně z rady i z odborů pochválit, že se drželi společného zadání, a výdaje, které nebylo nezbytně nutné zvyšovat, opravdu nezvyšovali. Tím jsme udrželi výdajovou stránku pod kontrolou a návrh rozpočtu sestavili k mé spokojenosti.

Co bylo pro kraj větší komplikací – covid-19, nebo válka na Ukrajině a s ní spojené náklady na péči o uprchlíky?

Odhaduji to přibližně stejně. Ani jedna z těchto významných událostí ale neposlala krajský rozpočet do kolen. Je to také tím, že velkou část takto vzniklých nákladů krajům hradil a hradí stát. Jinou věcí je, že v rámci pomoci řešení ukrajinské migrační

krize čekáme na kompenzace státu opravdu až příliš dlouho. Kraje se kvůli tomu ozývají dosti hlasitě a mám čerstvé informace, že si je vláda situace vědoma a tento stav urychleně napraví.

Do jaké míry myslí rozpočet na zvýšené výdaje na energie?

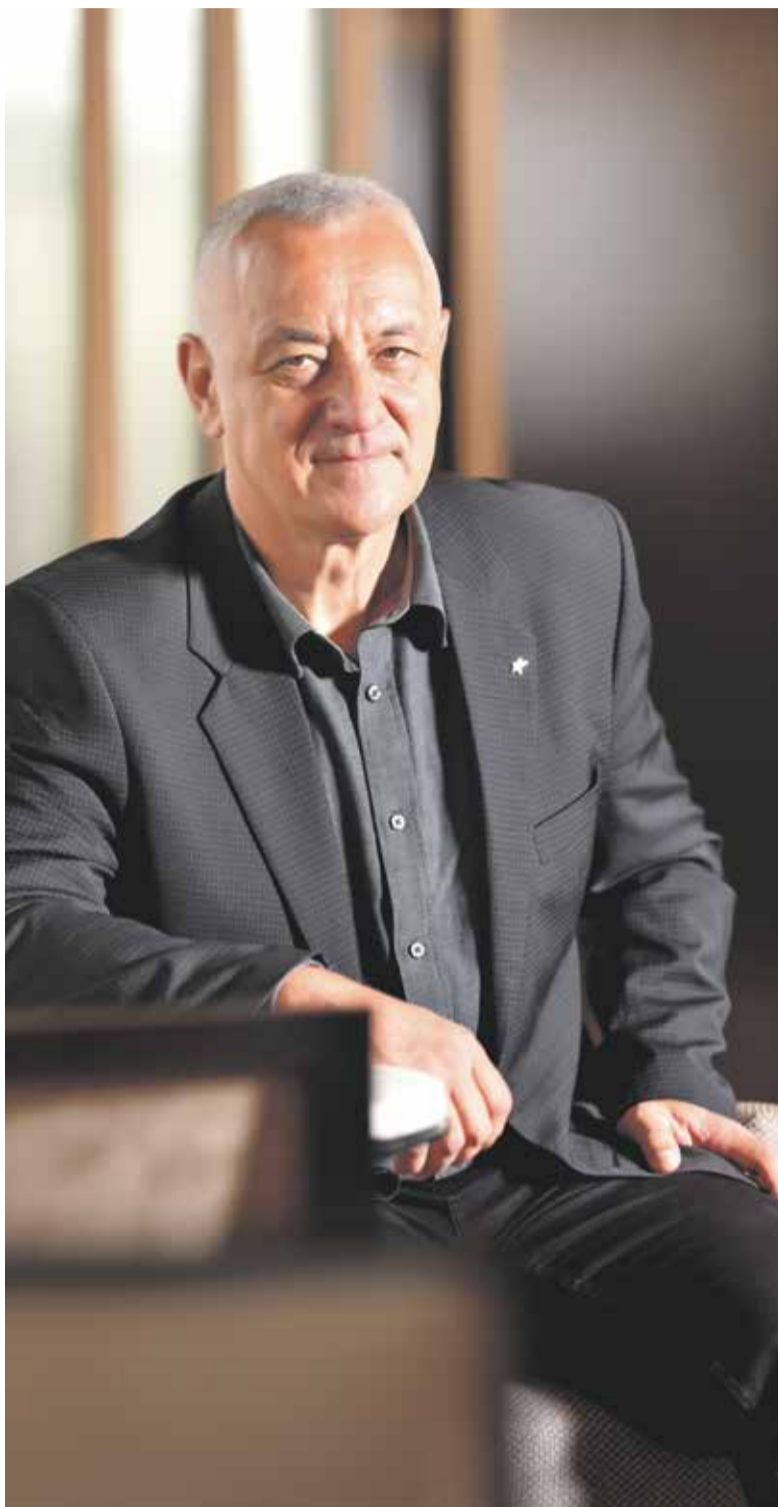
Samozřejmě do maximální, jinak to ani nejde. Z letošních 150 milionů, což jsou naše náklady na všechny energie v rámci dříve nasmlouvaných cen, se v rozpočtu 2023 dostáváme na 500 milionů v rámci vládou zastropovaných cen. Jenom připomenu, že se bavíme o energiích samotného krajského úřadu plus všech 145 příspěvkových organizací – škol, sociálních zařízení, kulturních zařízení...

Z čeho se budou hradit zvýšené výdaje?

Zvýšené výdaje pokryjeme úsporou z přebytku hospodaření z roku 2021, očekávaným zvýšením daňových výnosů v roce 2023 a dobíhajícím tříletým úvěrem na investice. Jde zejména o energie, ty jsou nejvýznamnější. Vysoké bude také navýšení výdajů na dopravní obslužnost vlaky a autobusy. Porostou mzdy – ty vycházejí z navýšení platových tarifů, tedy ze zákona.

O kolik narostou investice?

Oproti roku 2022 narostou o 28 procent, což je moc dobře.

Musím ale poctivě říct, že velkou část tohoto navýšení spolknou zvýšené materiálové náklady, tedy ceny vstupů.

V jaké ekonomické kondici je Olomoucký kraj – patříme pořád k nejzadluženějším krajům v republice?

Ano, je to tak. Připomínám ale, že jsme na konci roku 2020 převzali kraj s dluhem něco přes 3,3 miliardy korun. V průběhu roku 2021 se nám podařilo tento dluh snížit na 2,67 miliard korun a i v roce 2022 dluh snižujeme. A budeme v tom pokračovat. Přesná čísla za rok 2022 budou na začátku roku 2023. Je ale jasné, že ve srovnání s ostatními kraji pořád patříme k nejzadluženějším. My se ale musíme srovnávat hlavně sami se sebou a snižovat svůj vlastní dluh, srovnávání s ostatními kraji je jen orientační a řekneme reputační.

Jak velká se dělá rezerva pro nenadálé výdaje v rámci roku? Pokud by došlo k neočekávaným výdajům, má kraj kam sáhnout?

Součástí rozpočtu je samozřejmě i tvorba rezerv, a to zejména u nestabilně se vyvíjejících nákladových položek. Typicky jsou to dnes energie, cena dopravní obslužnosti, technické havárie našich objektů a další. Takže odpověď zní ano, rezervy v řádu nižších stamilionů korun tvoříme, musíme.

Je oblast, kam peníze už není třeba dávat, a mohou směřovat jinam?

Taková oblast neexistuje (smích).

Juraj Aláč

Olomoucký kraj získal prestižní ocenění za společenskou odpovědnost

Krajský úřad Olomouckého kraje se může nově pochlubit úspěchem v soutěži o Národní cenu kvality České republiky za společenskou odpovědnost a udržitelný rozvoj. Skončil na skvělém druhém místě a zároveň získal nejvyšší možné ocenění III. stupně za společensky odpovědnou organizaci.

„Společenská odpovědnost je o tom, že Olomoucký kraj dělá pro svoje partnery a například i pro životní prostředí mnohem víc, než mu ukládá zákon. Pro nás je cena hezkou odměnou za naši dosavadní práci

a zároveň i závazek do budoucna, abychom ve společném úsilí nepolevovali. Děkuji všem, kteří se na tomto skvělém výsledku podíleli,“ uvedl Lubomír Baláš, ředitel Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Společenská odpovědnost kraje se promítá do mnoha jeho oblastí. Krajští zaměstnanci už například vysadili stromy v ZOO, darovali krev a před nedávnem uspořádali velmi úspěšnou sbírku pro potravinovou banku. Krajský úřad usiluje o sladování pracovního a osobního života svých zaměstnanců. Organizuje letní příměstské tábory a provozuje dokonce i vlastní školku pro děti zaměstnanců. Národní ceny za společenskou odpovědnost se udělují v několika kategoriích – Olomoucký kraj bodoval mezi nominanty z veřejného sektoru. Kromě prestižního ocenění si odnáší také mezinárodní certifikát Committed to Sustainability.

Renáta Vrbová

Ředitel Krajského úřadu Olomouckého kraje Lubomír Baláš s cenou za společenskou odpovědnost.

Foto | Olomoucký kraj

Nová LED světla, do budoucna fotovoltaika

Olomoucký kraj, stejně jako domácnosti nebo firmy, bojuje s energetickou krizí. Některé projekty na úsporu energií se už realizují, další jsou v přípravě. Spořit se bude jak na elektřině, tak i na plynu a vodě.

„Naším cílem je ušetřit na provozu budov co nejvíce peněz, takže se budeme snažit využívat všechny dostupné prostředky – od účinného zateplení objektů, což už probíhá, přes instalaci úsporných LED svítidel až po plánovanou fotovoltaiku,“ uvedl Jan Šafařík, radní Olomouckého kraje pro oblast regionálního rozvoje.

Kromě velkých projektů, jako je například zateplení školních budov v Mohelnici, Hranicích a Šternberku nebo právě dokončená rekonstrukce domova dětí a mládeže v Olomouci, se nezapomíná ani na zdánlivé maličkosti – v budově Krajského

úřadu Olomouckého kraje instalují údržbáři za radiátory odrazné hliníkové fólie, modernizuje se osvětlení garáží a kontrolou prošlo například utěsnění všech oken.

„Každý uspořený kilowatt se počítá – nejde totiž jen o peníze, ale také o ochranu klimatu a naši energetickou nezávislost,“ zdůraznil náměstek Šafařík.

Jaroslav Kropáč

HOTEL POHODA
★★★★

Darujte svým blízkým pohodu v Luhačovicích
FIRST MOMENT sleva až 22%

Kontakt:
ZÁLESÍ a.s., Hotel Pohoda **** www.pohoda-luhacovice.cz

PF 2023

OKENTÉS
obchod pro řemeslníky

VÁNOČNÍ FIREMNÍ DOVOLENÁ
23. 12. 2022 - 8. 1. 2023.
WWW.OKENTES.CZ

BORDOVSKÝ

DOPRAVA • MECHANIZACE • STAVBY

PŘÍJEMNÉ PROŽITÍ
VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ,
POHODOVÉHO SILVESTRA
A ÚSPĚŠNÝ ROK 2023

www.bordovsky.cz

STŘEDNÍ ŠKOLA TECHNICKÁ MOHELNICE

1. máje 667/2, 789 85 Mohelnice
tel.: 583401911, e-mail: sstzmoh@sstzmoh.cz

www.sstzmoh.cz

NABÍZENÝ KOMPLEXNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ S MATURITNÍ ZKOUŠKOU

- Mechanik seřizovač
- Mechanik elektrotechnik

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ S VÝUČNÍM LISTEM

- Obráběč kovů
- Nástrojař
- Elektrikář
- Opravař zemědělských strojů
- Elektrotechnické a strojní montážní práce

Profesní kvalifikace, elektrotechnické kvalifikace, strojní kvalifikace, autoškola, svářečské kurzy, robotika, programování: Simatic, Sinumeric, Fanuc, Heidenhain a další běžné systémy.

Moto: Spolupráce, empatie, pomoc, vzdělání, jeden tým!

LEVNÉ VOZY, LEVNÉ KILOMETRY

Více jak 2 000 vozů s nízkou spotřebou a provozními náklady

Vyberte si jeden z benefitů:

- ZIMNÍ GUMY
- POVINNÉ RUČENÍ

ODKLAD SPLÁTEK AŽ NA 6 MĚSÍCŮ

SLEVY AŽ 90 000 Kč

Akontace od 0 % / Financování s úrokem od 5,9 % **Až 250 vozů ihned k odběru**

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ OLOMOUCKÉHO KRAJE

a Wellness Hotel MAS pořádá

REKONDIČNÍ POBYT PRO SENIORY

<p>ŠKODA FABIA</p> <p>1.2 TSI, 66 kW, 2015 od 129 999 Kč od 419 Kč/měs.</p> <p>SLEVA až 40 000 Kč FABIA 800x</p>	<p>HYUNDAI I30</p> <p>1.5 CVVT, 81 kW, 2021 od 289 999 Kč od 919 Kč/měs.</p> <p>SLEVA až 45 000 Kč HYUNDAI 800x</p>	<p>ŠKODA OCTAVIA</p> <p>1.6 TDI, 85 kW, 2017 od 229 999 Kč od 729 Kč/měs.</p> <p>SLEVA až 35 000 Kč OCTAVIA 1300x</p>
<p>DACIA DUSTER</p> <p>1.6 SCe, 84 kW, 2018 od 269 999 Kč od 849 Kč/měs.</p> <p>SLEVA až 45 000 Kč DACIA 350x</p>	<p>KIA SPORTAGE</p> <p>1.7 CRDi, 85 kW, 2016 od 319 999 Kč od 999 Kč/měs.</p> <p>SLEVA až 70 000 Kč KIA 500x</p>	<p>VOLKSWAGEN TIGUAN</p> <p>1.4 TSI, 92 kW, 2017 od 429 999 Kč od 1369 Kč/měs.</p> <p>SLEVA až 90 000 Kč VOLKSWAGEN 1300x</p>

1 Vozy si můžete vyzkoušet na našich 22 pobočkách.

2 Nebo si vybrat online a auto si nechat přivést domů.

OLOMOUČ, Lipenská 1145/58, Po-Ne 9 - 21h

Kupte nebo prodejte váš vůz rychle a bezpečně

AAA AUTO
aaaauto.cz | 800 110 800

Termín pobytu: 28. 2. – 5. 3. 2023 (5 nocí) cena 7 290 Kč včetně plné penze, wellness procedur a autobusové dopravy z Olomouce.

Přihlásit se lze na telefonu 732 208 050 nebo na mail info@krsol.cz

Díky téměř desetileté skvělé spolupráci Krajské rady seniorů s vedením Hotelu MAS vycestují ročně stovky spokojených a nadšených seniorů z Olomouckého kraje a nadšených seniorů z Olomouckého kraje v tomto krásném hotelu, kde klienty hýčká a opečovává s láskou profesionální tým. Seniory čeká vždy fantastický pobyt, skvělá strava, super program, procedury, výlety s jedinečným delegátem a spousta zážitků. Výhodou je, že pro vás přijede do Olomouce autobus, který vás odveze tam i zpět. A naše recenze? Kdo jede jednou, jede znova a znova. Tak neváhejte a šťastnou cestu.

Krajská Rada seniorů Olomouckého kraje Milena Hesová předsedkyně a poradkyně hejtmána

Požádejte o podporu pro své projekty v oblasti kultury a památkové péče

Olomoucký kraj každoročně vypisuje dotační programy v oblasti kultury a památkové péče. Na rok 2023 jsou aktuálně vyhlášeny tři dotační programy v oblasti kultury, a to na podporu kultury, na podporu stálých profesionálních souborů a na podporu pořízení drobného majetku v oblasti kultury. Příjem žádostí do všech uvedených programů letos bude pouze jednokolový a proběhne mezi 16. a 27. lednem 2023. V programu na podporu kultury může žadatel podat současně dvě žádosti, u ostatních programů

pouze jednu. Celková alokace v uvedených dotačních programech činí 33,5 milionu korun.

**Příjem žádostí kultura:
16.–27. leden 2023**

**Příjem žádostí
památková péče:
23. leden – 3. únor 2023**

Od 23. ledna do 3. února mohou zájemci žádat také o podporu v oblasti památkové péče, konkrétně v titulech na obnovu kulturních památek, obnovu

staveb drobné architektury místního významu či obnovu nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, nacházejících se na území památkových rezervací a památkových zón a jejich ochranných pásem. Celková alokace v uvedených dotačních programech činí 16,5 milionu korun.

Informace o aktuálních dotačních programech včetně pravidel a vzorů smluv naleznete na www.olkraj.cz.

Hana Sedláková

www.olkraj.cz

Kraj pokřtil koncepci kultury, témata představují podcasty Promluv do ní

Olomoucký kraj letos v létě dovršil rozsáhlou koncepci, podle které se teď může řídit rozvoj kultury v celém regionu. Ta měla původně jen elektronickou formu, v listopadu byla během slavnostního křtu ve Vlastivědném muzeu v Olomouci představena i její tištěná podoba. V omezeném nákladu je publikace k dispozici na oddělení kultury krajského úřadu v Olomouci.

„Koncepce kultury na léta 2022 až 2029 popisuje aktuální problémy, ale hlavně nastiňuje jejich řešení a vize, kam se má kulturní život v našem regionu ubírat. Na jejím vytvoření pracoval tým odborníků a na

přípravě se podílely stovky dalších lidí, kteří mají s kulturou co do činění. Za jejich práci jim moc děkuji,“ uvedl Jan Žůrek, radní Olomouckého kraje pro oblast kultury.

Graficky zpracovaná a fotograficky pěkně zdobená publikace se soustřeďuje na všechny oblasti kultury v Olomouckém kraji od knihoven přes kina až po bohatou oblast kulturního dědictví a všechna navazující odvětví.

V současné době připravuje pracovní skupina akční plán na rok 2023, který bude obsahovat aktivity vytipované k realizaci v příštím roce. Více o vybraných tématech koncepce se můžete

dozvědět také z druhého dílu podcastové série Promluv do ní či z elektronického kulturního zpravodaje Čti o ní, k jehož odběru se můžete přihlásit na krajském webu.

Hana Sedláková

www.olkraj.cz/kulturni-koncepce

Nominujte inspirativní osobnost nebo počín na cenu za přínos v oblasti kultury

Ještě do konce prosince můžete zasílat návrhy na udělení Ceny Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury za rok 2022. Kandidáty lze nominovat v kategoriích hudba, výtvarné umění, divadlo, film, rozhlas, televize a literatura.

Zvlášť se bude vyhlašovat Cena za celoživotní přínos v oblasti kultury (dvorana slávy), výjimečný počín v oblasti tradiční lidové kultury, ochrany a popularizace kulturních hodnot a Cena veřejnosti, o které rozhodnou hlasy občanů našeho regionu. Letošní ročník cen přináší dvě novinky, a to rozšíření kategorie za výjimečný počín v oblasti tradiční

lidové kultury, do níž mohou být nominováni také ti, kteří se svými aktivitami významně zaplášli v oblasti péče o kulturní dědictví. Zcela novou kategorií je pak Cena za podporu v oblasti kultury, v jejímž rámci budou oceněny osobnosti za výjimečné aktivity v oblasti podpory

kulturních hodnot, mecenášství a sponzoringu. Úprava kategorií vychází z plnění cílů Koncepce rozvoje kultury, kreativity a památkové péče Olomouckého kraje pro období 2022–2029, v níž se kraj mimo jiné zavazuje k rozvoji mecenášství v kultuře a k podpoře aktérů kulturního dědictví. Vyplněné nominační listy lze zasílat do 31. prosince 2022 poštou na adresu Olomoucký kraj, Odbor sportu, kultury a památkové péče, Jeremenkova 40a, Olomouc či elektronicky na posta@olkraj.cz.

Hana Sedláková

www.cenykraje.cz

Collegium Vocale – Vítej, Jezulátko

Olomoučané i návštěvníci Olomouce dostanou k letošním Vánocům zajímavý hudební dárek.

Je jím obnovená premiéra Missi pastoralis in G barokního skladatele Jana Křtitele Vaňhala, která v Česku zazněla naposledy před 250 lety. Mši uvede na

25. prosince, kostel sv. Michala v Olomouci

svém tradičním vánočním koncertu 25. prosince v 17:00 hodin v kostele sv. Michala v Olomouci smíšený pěvecký sbor Collegium

Vocale. Vystoupí také komorní orchestr Iši Krejčího a sólisté Moravského divadla. Příjemným oživením koncertu bude vystoupení malých zpěváků, publiku již známých jako „děti Collegia vocale“.

Hana Sedláková

VÝSTAVY

Dětský svět

Od 1. 12. 2022 do 27. 8. 2023, Vlastivědné muzeum v Olomouci

Výstava přiblíží proměny dětství za posledních 200 let. Dětský svět – dítětem v 19. a 20. století se otevřel v největším výstavním sále sv. Kláry a přístupný bude až do srpna příštího roku. Chybět nebudou dobové předměty, spousta hraček, ale také interaktivní prvky, jako je skluzavka nebo dokonce speciální počítačová hra. Nejstarší hračky pochází z 19. století, další z prvních dekád století nového a designové kousky jsou ze 60. let 20. století.

Vánoce na zámku s medvědy

Do 8. 1. 2023, Muzeum Komenského v Přerově

Tradiční výstavu letos obohatí plyšáci, kteří patří k oblíbeným dárkům pod stromečkem: malí, velcí, chlupatí i štrapatí plyšáci medvídků ze sbírky Svatavy Ryparové jistě vykouzlí úsměv na tvářích dětí i dospělých. Kromě stovek roztomilých chlupáčů se však můžete těšit na všech 130 betlémských figur z lipového dřeva od řezbáře Bedřicha Zbořila nebo krásné skleněné baňky z produkce sklářského družstva Slezská tvorba Opava prezentované na voňavých jedlích.

Co šeptají andělé

Do 29. 1. 2023, Muzeum Zábřeh, Vlastivědné muzeum v Šumperku

Andělé coby prostředníci mezi Bohem a lidmi člověka provázejí od nepaměti. Výstava představuje sochy, obrazy, grafiky i sbírkové předměty z oblasti lidového umění a uměleckého řemesla, které motiv anděla spojuje.

Betlémy ze sbírek Vlastivědného muzea v Šumperku

Do 22. 1. 2023, Památník Adolfa Kašpara v Lošticích

Letošní vánoční výstava představí betlémy vyrobené z rozmanitých materiálů autory, kteří pocházejí z našeho regionu a také v něm tvoří. Vaši pozornost jistě upoutají vyřezávané figurky ze dřeva od Jaroslava Beneše z Loštic nebo Lubomíra Ledra z Libiny. Papír, modelovací hmotu a různé přírodní materiály použila na výrobu skříňkového betlému Marie Červinková z Loštic. Vystaveny budou také půvabné pletené jesličky, které společně vytvořily Marie Macková, Josefa Psotová a Jana Tunysová a které obsahují celkem 24 postavíček a zvířat. Samozřejmě nebude chybět ani tradiční dřevěný betlém králického typu, jehož autorem je František Cygrýd z Bludova.

Za zimních večerů v chalupách

Do 5. 3. 2023, Muzeum Mohelnice

Zimní interaktivní výstava ze sbírek Vlastivědného muzea v Šumperku pojednává o domácí výrobě na venkově v minulosti. Návštěvníci se dozvědí, ale také si prakticky vyzkoušejí, čemu se lidé věnovali v zimě v dobách, kdy neznali televizi ani počítače. Zjistí také, jaké zvyky a tradice se dodržovaly v povánočním období až do masopustu a vyzkouší si i některá řemesla.

Vánoční betlémy ve Vodní tvrzi

Do 8. 1. 2023, Vlastivědné muzeum Jesenicka

Výstava představí návštěvníkům precizní práci dřívějších i současných slezských a moravských betlémařů, jejichž um byl promítnut do podoby papírových, keramických či dřevěných betlémů nejrůznějších velikostí.

Miroslav Wagner. Kresby a pastely

Do 29. 1. 2023, Muzeum a galerie v Prostějově

Miroslav Wagner je autorem, který svou soustředěnou a celoživotní práci vytvořil několik početných i méně početných souborů zpracovaných rozdílnými technikami. Celou jeho tvorbu spojuje nápadně citlivá práce s materiálem, především patrný vztah k papíru a písmu uplatňujícím se také ve vztahu ke grafickému designu, ilustraci a typografii. Mnozí ho znají jako autora ilustrací slabikáře Máma, táta, já a Eda. Výstava vznikla při příležitosti 80. narozenin autora.

Broučci. Pohádka pro malé a velké děti

Do 29. 1. 2023, Muzeum a galerie v Prostějově

Výstava představuje knihu Jana Karafiáta a pohádkový svět broučků skrze práce výtvarnice Antonie Dostálkové, která využívá modrotisk a další kombinované techniky k zobrazení tématu prostřednictvím trojrozměrných maňásků – světlušek, chaloupek a pařezů. Autorka ve své tvorbě spolupracuje s dílnou Jochových ve Strážnici, což je jedna z dvou rodinných dílen na jižní Moravě, která se může pyšnit titulem Nositel tradice lidových řemesel.

Architektonické návrhy hvězdárny v Prostějově

Od 1. 12. 2022, Hvězdárna Prostějov

Olomoucký kraj letos vypsál architektonickou soutěž na projekt „Muzeum a galerie v Prostějově – Rekonstrukce budovy hvězdárny“. Porota složená ze zástupců Olomouckého kraje, statutárního města Prostějova, architektů a dalších odborných poradců vybírala z jedenácti předložených návrhů. Zajímá vás budoucnost prostějovské hvězdárny? Chtěli byste se dozvědět, s jakými návrhy se architekti do soutěže přihlásili a který z návrhů byl porotou vybrán? Přijďte na výstavu Architektonické návrhy hvězdárny, která je přístupná v pozorovatelně hvězdárny.

Velká cena vytrvalců odstartuje na Kosíři

Tradičním výběhem na Kosíř – „hanácký Mont Blanc“ odstartuje 7. ledna nový ročník Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje, jednoho z největších běžeckých seriálů u nás. Prvním závodem seriálu a cílem běžců se každoročně stává známý vrch s rozhlednou nad lázněmi a obcí Slatinice. Oproti letošku bude mít v roce 2023 seriál o tři díly více – konkrétně 54.

Velká cena vytrvalců oslavila své čtyřicáté jubileum v roce 2020, příští ročník tedy bude mít už pořadové číslo 43. Také v tomto ohledu obtížně hledá v tuzemsku konkurenci. Za existencí seriálu stojí TJ Liga stovkařů Olomouc, sdružení amatérských kondičních a výkonnostních běžců především ze střední Moravy. Seriál míval kdysi maximálně do dvacítiky dílů, s příchodem velkého běžeckého boomu předchozích let však postupně narůstal a již několikátým rokem čítá nejméně padesát závodů. Mezi významné a oblíbené podniky sdružené pod hlavičkou Velké ceny vytrvalců Olomouckého kraje patří vedle již zmíněného úvodního Zimního běhu přes Kosíř třeba také Rohálovská desítka nebo Jesenický maraton a půlmaraton.

V pestré nabídce závodů si vybere každý

Co charakterizuje Velkou cenu asi nejvíce, je její pestrost. Z nabídky zařazených závodů si totiž vybere opravdu každý: milovníci kratších vytrvaleckých tratí i opravdu dlouhých běhů, krosaři, vrchaři i asfaltáři a díky červené Hudební pětce na dráze rovněž kovaní atleti

vynavači tartanu. „Protože padesátka závodních startů za rok přežije ve zdraví a optimální formě málokdo, bodování seriálu umožňuje usilovat o přední pozice i borcům, kteří svou formu ladí na menší porci ostrých kilometrů. Naplno se boduje pouze v sedmnácti závodech, přičemž se každému účastníkovi započítávají vždy jeho nejvyšší dosažené bodové zisky v aktuálním ročníku. Vítěz kategorie získává 70 bodů, další v pořadí mají bodový zisk odvozený od své časové ztráty na prvního. Jakýkoliv start nad oněch sedmnáct navíc je oceněn pouze symbolickými dvěma bonifikačními body, jež však mohou v konečném pořadí hrát někdy i dosti významnou roli,“ uvedl k systému závodů předseda Ligy stovkařů Adam Fritscher.

Protože je Velká cena vytrvalců Olomouckého kraje seriálem skutečně celoročním, zahajuje počátkem ledna a končí v první půli prosince, samotné slavnostní vyhlášení výsledků a ocenění těch nejlepších se odehrává vždy až na začátku dalšího roku. Pro odměnu si jde trojice medailistů v osmi vypsáních věkových kategoriích a ceremoniál je zlatým hřebem malého běžeckého plesíku, na němž se všichni přátelsky sejdou, aby zhodnotili uplynulou sezonu. Tedy všichni... spíše jen malé procento těch nejvěrnějších. Vzhledem k tomu, že alespoň jednoho závodu Velké ceny se účastní kolem dvou tisícovek běžců, celá ta masa by se do sálu při slavnostním vyhlášení rozhodně nevešla.

Juraj Aláč

www.liga100.cz

Novoroční výstup na Helfštýn

Brány Helfštýna jsou sice na zimní měsíce, od prosince do února, pro veřejnost zavřeny, výjimku ale hrad udělá v sobotu 7. ledna. Na první lednovou sobotu je připraven tradiční Novoroční výstup na Helfštýn. Ten se koná již od roku 1983 a každoročně si jej nenechají ujít tisíce lidí.

Rekordní počet návštěvníků, 4 717, dorazil na Novoroční výstup v roce 2020. O rok později akce neproběhla kvůli pandemii covidu a s tím souvisejícím opatřením. Byť zůstal Helfštýn uzavřen, davy lidí přesto na novoroční procházku směrem k Helfštýnu vyrazily. Loni si pak akci nenechalo ujít 4 077 z nich.

Hrad má za sebou rekordní sezónu, na Novoroční výstup čeká velký nápor

Na Helfštýn se letos přišlo podívat nejvíce lidí v jeho historii, v roce 2022 památku navštívilo 116 511 lidí. Velkým lákadlem je zachráněné a zpřístupněné torzo renesančního paláce, které bylo od roku 2017 až do srpna 2020 uzavřeno. V roce 2021 získal tento unikátní projekt řadu tuzemských i zahraničních ocenění,

Davy lidí zavítaly letos na tradiční Novoroční výstup po roční covidové pauze. Během dne jich branami hradu prošlo více než čtyři tisíce, v lednu se čeká podobný rekord. Foto | Archiv hradu Helfštýn

např. Českou cenu za architekturu, Stavbu roku, Dezeen Awards a další.

V návaznosti na návštěvnický neúspěšnější sezónu vůbec se dá očekávat i nápor během Novoročního výstupu 2023. Celou akci, jako každým rokem, silně ovlivní počasí. Loni například vládly téměř jarní teploty, návštěvníkům tak procházku nekomplikovaly sníh ani námraza. Díky tomu se dostali i do prostor

paláce, který by byl za sněhu uzavřen.

Během tzv. „Novoročáku“ je Helfštýn otevřen od 8 do 15 hodin, vstupné je tento den spíše symbolické – 20 korun. Během sezóny jde o částky 150 a 80 korun, mimo sezónu o 80 a 40 korun. V lednu tak mají příznivci českých hradů, historie architektury šanci prohlédnout si Helfštýn za jedinečnou cenu.

Juraj Aláč

Silvestrovský běh v Olomouci: oslavte poslední den roku pohybem

Už po devětatřicáté se poslední den v roce sejdou v olomouckých Smetanových sadech všichni ti, kteří před silvestrovským hodokvasem uvítají možnost provětrat se na čerstvém vzduchu a udělat něco pro své zdraví. Zároveň se ale také pozdraví a třeba i vyhrát drobnou cenu v bohaté tombolce pro malé i velké.

Silvestrovský běh má start i cíl před hudebním altánkem v Rudolfově aleji olomouckých Smetanových sadů, kde se 31. prosince od 13:00 do 13:50 hodin uskuteční prezentace účastníků. Ve dvě odpoledne se pak nejen běžci vydají na tři různě dlouhé trasy. Ty vedou po asfaltových cestách parku a lze je absolvovat i chůzí, na kolečkových bruslích, s kočárkem,

na běžkách nebo třeba na trakaři. Vítané jsou i malé děti s doprovodem a pejskaři. Pro všechny jsou na výběr tratě o délkách 1300, 2600 a 5200 metrů.

Co se spolu s trasami po téměř čtyřicetileté trvání populární akce rovněž nadále nemění, je její filozofie: „Silvestrovský běh není závodem a koná se za

každého počasí. Startovní je dobrovolné a všechna startovní čísla jsou po doběhu slosována v tombolce,“ říká za pořadatele z běžeckého klubu TJ Liga stovkařů Olomouc Jana Fritschrová, podle níž drobné tekuté odměny za samotný sportovní výkon čekají pouze na nejrychlejší běžce na všech třech vypsáních tratích.

V průběhu olomouckého „Silvestráku“, jehož se v posledních letech zúčastnilo aktivně či v rolích diváků na trati vždy několik stovek lidí, se jako občerstvení podává čaj a rum. Smetanovy sady ale v průběhu stále populárnější akce pokaždé provoní třeba také cukroví a ovocné destiláty přinesené samotnými účastníky.

Juraj Aláč

INFORMACE O ZÁMĚRU OLOMOUCKÉHO KRAJE ODPRODAT NEMOVITÝ MAJETEK

Olomoucký kraj nabízí k odprodeji tento nemovitý majetek:

STAVBY:

Jedovnice, č.e. 280, rod. rekr. (stavba stojí na pozemku parc. č. 1967 zast. pl. a nádvoří o výměře 49 m² ve vlastnictví městyse Jedovnice), Jedovnice č.e. 281, rod. rekr. (stavba stojí na pozemku parc. č. 1968 zast. pl. a nádvoří o výměře 47 m² ve vlastnictví městyse Jedovnice), Jedovnice č.e. 290, rod. rekr. (stavba stojí na pozemku parc. č. 1966 zast. pl. a nádvoří o výměře 48 m² ve vlastnictví městyse Jedovnice), vše v k.ú. a obci Jedovnice, vše z vlastnictví Olomouckého kraje, z hospodaření Správy silnic Olomouckého kraje, příspěvkové organizace, za minimální kupní cenu ve výši 1 040 000 Kč za každou stavbu rod. rekr., když jednotlivé nabídky budou přijímány v uzavřených obálkách. Nabyvatel uhradí veškeré náklady spojené s převodem vlastnického práva a správním poplatkem spojený s návrhem na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí.

Cenové nabídky s uvedením případného účelu využití předmětných nemovitostí prosím zašlete nebo osobně doručte v termínu od 15. listopadu 2022 do 16. ledna 2023 do 13.00 hodin na adresu: Olomoucký kraj, komise pro majetkoprávní záležitosti Rady Olomouckého kraje, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc.

Nabídku je nutno zaslat ve dvou uzavřených obálkách* a v levém horním rohu obálek výrazně uvést slova „neotvírat – cenová nabídka – Jedovnice č.e.“. (k vybrané stavbě je nutno uvést i příslušné č.e.). Na obálce musí být rovněž uvedena doručovací adresa zájemce. Za včas doručené se považují nabídky, které byly Olomouckému kraji na uvedenou adresu v uvedeném termínu doručeny.

Žádosti, podněty a připomínky k tomuto záměru Olomouckého kraje se přijímají do 15. 11. 2022 do 13.00 hod. na adrese: Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor majetkový, právní a správních činností, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc.

Doba zveřejnění záměru: od 15. listopadu 2022 do 16. ledna 2023.